

31976L0765

27.9.1976

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

L 262/143

SMĚRNICE RADY**ze dne 27. července 1976****o sblížení právních předpisů členských států týkajících se lihoměrů a hustoměrů na líh**

(76/765/EHS)

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na článek 100 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽¹⁾,

o ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽²⁾,

vzhledem k tomu, že v členských státech podléhají definice, návrhy a postupy schvalování a zkoušení lihoměrů a hustoměrů na líh závazným ustanovením, která se v jednotlivých členských státech liší, a tím brání pohybu těchto přístrojů a obchodu s těmito přístroji v rámci Společenství; že je proto nezbytné tato ustanovení sblížit;

vzhledem k tomu, že harmonizace právních a správních předpisů týkajících se těchto přístrojů je zásadní také proto, že je doplňkem již existujících ustanovení týkajících se metod stanovení obsahu alkoholu z výsledků měření provedených s cílem odstranit veškerá nebezpečí vzniku nejasností nebo rozporů;

vzhledem k tomu, že směrnice Rady 71/316/EHS ze dne 26. července 1971 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se společných ustanovení pro měřicí přístroje a pro metody metrologické kontroly ⁽³⁾ stanovila postupy při EHS schválení typu a EHS prvotním ověření; že podle této směrnice je nutné stanovit technické požadavky, které musí konstrukce a funkce lihoměrů a hustoměrů na líh splňovat, aby mohly být volně dováženy, uváděny na trh a používány poté, co prošly nezbytnými kontrolami a byly opatřeny požadovanými značkami a znaky;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 76, 7.4.1975, s. 39.

⁽²⁾ Úř. věst. C 248, 29.10.1975, s. 22.

⁽³⁾ Úř. věst. L 202, 6.9.1971, s. 1.

vzhledem k tomu, že Rada ve svém rozhodnutí ze dne 17. prosince 1973 ⁽⁴⁾ o průmyslové politice vyzvala Komisi, aby jí do 1. prosince 1974 předložila návrh směrnice o alkoholometrii a lihoměrech,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Tato směrnice definuje vlastnosti lihoměrů a hustoměrů na líh, které se používají ke stanovení obsahu alkoholu ve směsích vody a etanolu.

Článek 2

Tyto lihoměry a hustoměry na líh, které mohou nést značky a znaky EHS, jsou popsány v příloze.

Tyto přístroje podléhají EHS schválení typu a budou podrobeny EHS prvotnímu ověření.

Článek 3

Žádný členský stát nesmí bránit, zakazovat nebo omezovat uvádění na trh nebo do provozu lihoměrů nebo hustoměrů na líh, které na základě svých metrologických vlastností nesou značku EHS schválení typu nebo značku EHS prvotního ověření.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 117, 31.12.1973, s. 1.

Článek 4

1. Členské státy přijmou a zveřejní do 24 měsíců od oznámení této směrnice předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí a neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tato opatření se použijí nejpozději od 1. ledna 1980.

2. Členské státy sdělí Komisi znění vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 5

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne 27. července 1976.

Za Radu

předseda

M. van der STOEL

PŘÍLOHA

LIHOMĚRY A HUSTOMĚRY NA LÍH

1. DEFINICE PŘÍSTROJŮ

1.1 Lihoměry jsou skleněné přístroje, které udávají:

- hmotnostní zlomek alkoholu nebo
- objemovou koncentraci alkoholu

ve směsi vody a etanolu.

Tyto přístroje jsou popsány jako hmotnostní lihoměry nebo objemové lihoměry, podle toho, co se měří.

Hustoměry na líh jsou skleněné přístroje určené k měření hustoty směsi vody a etanolu.

1.2 Přístroje definované v této směrnici jsou opatřeny stupnicí při referenční teplotě 20 °C, v souladu s hodnotami uvedenými v mezinárodních lihoměrných tabulkách zveřejněných Mezinárodní organizací pro legální metrologii.

1.3 Tyto přístroje jsou opatřeny stupnicí pro čtení v rovině volného horizontálního povrchu kapaliny.

2. POPIS PŘÍSTROJŮ

2.1 Lihoměry a hustoměry na líh jsou skleněné přístroje tvořené:

- válcovým tělem, jehož spodní část je kuželovitá nebo polokulová, tak aby nezadržovala vzduchové bubliny,
- dutou válcovitou stopkou přitavenou k horní části těla; její horní konec je zatavený.

2.2 Celý vnější povrch každého přístroje musí být souměrný kolem hlavní osy.

Průřez nesmí vykazovat žádnou náhlou změnu.

2.3 Spodní část těla musí obsahovat zatěžovací materiál, jehož účelem je vyrovnat hmotnost přístroje.

2.4 Stopka musí být opatřena stupnicí na válcové podpěře dobře upevněné ke vnitřku stopky.

3. PRINCIPY KONSTRUKCE

3.1 Sklo používané pro výrobu přístrojů musí být průhledné a bez jakýchkoli vad, které by mohly negativně ovlivnit odečítání na stupnici.

Sklo musí mít součinitel objemové roztažnosti $(25 \pm 2) \cdot 10^{-6} \text{ } ^\circ\text{C}^{-1}$.

3.2 Zatěžovací materiál musí být upevněn ve spodní části přístroje. Poté, co se dokončený přístroj ponechá po dobu 1 hodiny v horizontální poloze při 80 °C a pak se v této poloze zchladí, při ponoření se musí plovat s vertikální osou vychýlenou maximálně o 1 stupeň a 30 minut.

4. STUPNICE

4.1 Žádný přístroj nesmí mít více než jednu stupnici typu uvedeného v bodu 4.5 nebo 4.6.

4.2 Stupnice a nápisy musí být vyznačeny na podpěře, která má hladký a matný povrch.

Tato podpěra musí být dobře upevněna na místo ve stopce a referenční značky by měly být provedeny tak, aby každý posun stupnice a její podpěry vzhledem ke stopce byl zřejmý.

Podpěra, stupnice a nápisy nesmějí vykazovat žádné stopy deformace, odbarvení nebo spálení v důsledku působení teploty 70 °C po dobu 24 hodin.

- 4.3 Značky stupnice musí být:
- umístěny v rovinách kolmých k ose přístroje,
  - černé ⁽¹⁾ a vyznačené zřetelně a nesmazatelně,
  - jemné a zarovnané a o stejné šířce, která není větší než 0,2 mm.
- 4.4 Délka krátkých značek stupnice musí být nejméně jedna pětina, délka středních značek stupnice nejméně jedna třetina a délka dlouhých značek stupnice nejméně polovina obvodu stopky.
- 4.5 Lihoměry musí mít jmenovité stupnice s dělením v % hmotnosti nebo v % objemu alkoholu. Jejich rozsah nesmí přesáhnout 10 % objemu nebo hmotnosti alkoholu.

Hodnota dílku stupnice musí být 0,1 %.

Každá stupnice musí zahrnovat 5 až 10 doplňkových značek stupnice za horní a dolní mezí jmenovitého rozsahu.

- 4.6 Hustoměry na líh musí mít jmenovité stupnice s dělením v kg/m³. Musí pokrývat rozsah nepřesahující 20 kg/m³.

Hodnota dílků stupnice musí být 0,2 kg/m³.

Každá stupnice musí zahrnovat 5 až 10 doplňkových dílků za horní a dolní mezí jmenovitého rozsahu. Stupnice však nemusí přesáhnout 1000 kg/m³.

5. DĚLENÍ A ČÍSLOVÁNÍ STUPNICE

- 5.1 U lihoměrů každá desátá značka na stupnici počínaje od jednoho konce jmenovitého rozsahu stupnice musí být dlouhá. Středně dlouhá značka musí být mezi každým následným párem dlouhých značek a čtyři krátké značky mezi každou dlouhou značkou a nejbližší středně dlouhou značkou.

Očíslovány musí být pouze dlouhé značky.

- 5.2 U hustoměrů na líh musí být každá pátá značka dlouhá počínaje od jednoho konce jmenovitého rozsahu stupnice. Mezi dvěma po sobě následujícími dlouhými značkami musí být čtyři krátké značky.

Očíslovány musí být pouze páté a desáté značky.

- 5.3 Značky určující meze jmenovité stupnice musí být popsány úplnými číslicemi. U hustoměrů na líh mohou být ostatní číslice zkrácené.

6. KLASIFIKACE A ZÁKLADNÍ ROZMĚRY PŘÍSTROJŮ

- 6.1 Přístroje musí být v jedné z následujících tříd přesnosti:

— Třída I: Nejmenší délka dílku stupnice musí být 1,5 mm.

Přístroje v této třídě nesmějí mít teploměr.

— Třída II: Nejmenší délka dílku stupnice musí být 1,05 mm.

Přístroje v této třídě mohou mít zabudovaný teploměr.

— Třída III: Nejmenší délka dílku stupnice musí být 0,85 mm.

Přístroje v této třídě mohou mít zabudovaný teploměr.

- 6.2 Vnější průměr těla jakéhokoli přístroje musí být mezi 19 až 40 mm.

Vnější průměr stopky musí být nejméně 3 mm pro třídu I a II a nejméně 2,5 mm pro třídu III. Délka stopky musí sahat nejméně 15 mm nad nejvyšší značku stupnice.

⁽¹⁾ Mimo rozsah jmenovité stupnice mohou mít značky stupnice jinou barvu.

Průřez stopky musí být konstantní alespoň v délce 5 mm pod nejnižší značkou stupnice.

7. NÁPISY

7.1 Uvnitř přístroje musí být čitelně a nesmazatelně vyznačeny následující nápisy:

- třída I, II nebo III,
- kg/m^3 nebo % objemu nebo % hmotnosti,
- 20 °C,
- etanol,
- jméno nebo identifikační značka výrobce,
- identifikační číslo přístroje,
- značka EHS schválení typu „ε“.

7.2 Hmotnost přístroje vyjádřená s přesností na nejbližší miligram může být vyznačena na těle přístroje.

8. MAXIMÁLNÍ DOVOLENÉ CHYBY A OVĚŘOVÁNÍ

8.1 Maximální dovolená chyba pro lihoměry a hustoměry na líh musí být:

- třída I $\pm$ polovina dílku na stupnici pro každý odečet,
- třída II a III $\pm$ jeden dílek na stupnici pro každý odečet.

8.2 Ověřování musí být prováděno nejméně ve třech bodech rozsahu jmenovité stupnice.

9. TEPLoměRY POUŽÍVANÉ PRO STANOVENÍ OBSAHU ALKOHOLU

9.1 Jestliže přístroj používaný ke stanovení obsahu alkoholu patří do třídy I, pak použitý teploměr musí být:

- kovový odporový nebo rtuťový dilatační ve skleněném pouzdře,
- s hodnotami dílku stupnice 0,1 °C nebo 0,05 °C.

Maximální dovolená chyba činí $\pm 0,05$ % pro celou stupnici.

Stupnice rtuťových teploměrů musí obsahovat i značku 0 °C.

9.2 Jestliže přístroj používaný ke stanovení obsahu alkoholu patří do třídy II nebo III, pak teploměr musí být rtuťový dilatační se skleněným pouzdem a musí být označený hodnotou dílku 0,1 °C nebo 0,2 °C nebo 0,5 °C. Musí mít na stupnici hodnotu 0 °C.

Maximální dovolená kladná nebo záporná chyba musí být:

- 0,1 °C, jestliže je teploměr s hodnotami dílků stupnice 0,1 °C,
- 0,15 °C, jestliže je teploměr s hodnotami dílků stupnice 0,2 °C,
- 0,2 °C, jestliže je teploměr s hodnotami dílků stupnice 0,5 °C.

Teploměr může být součástí přístroje používaného ke stanovení obsahu alkoholu.

V tomto případě nemusí mít na stupnici značku 0 °C.

9.3 Nejmenší délka dílku stupnice musí být:

- 0,7 mm v případě teploměrů s hodnotami dílků stupnice 0,05 °C, 0,1 °C a 0,2 °C,
- 1,0 mm v případě teploměrů s hodnotami dílků stupnice 0,5 °C.

9.4 Šířka značek stupnice nesmí přesáhnout jednu pětinu délky dílku stupnice.

10. OZNAČENÍ

Na zadní straně lihoměrů a hustoměrů na líh musí být ponechán prostor v horní třetině těla pro značku EHS prvotního ověření.

Podle bodu 3.1.1 přílohy II směrnice 71/316/EHS a s výjimkou od obecného pravidla stanoveného v oddílu 3 uvedené přílohy se musí značka EHS prvotního ověření v důsledku zvláštních požadavků na označení pro skleněné přístroje skládat z řady znaků, které mají následující význam:

- malé písmeno „e“,
- poslední dvě číslice roku EHS prvotního ověření,
- identifikační písmeno nebo písmena státu, v němž bylo EHS prvotní ověření provedeno,
- pokud je to třeba, identifikační číslo ověřovacího úřadu.

Jestliže je značení prováděno pískováním, písmena a číslice musí být použity tak, aby nebyla narušena jejich čitelnost.

Příklad:

e 75 D 48: EHS prvotní ověření bylo provedeno v roce 1975 úřadem 48 ve Spolkové republice Německo.
